

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PART HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben.			
Egy évre	10 kor. — fill.	Egy évre	16 kor. — fill.
Fél évre	5	Fél évre	8
Negyed évre	2	Negyed évre	4
Egy óra	1	Egy óra	70
Egyesszám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**

Felelős szerkesztő: **IFJ. MORICZ PÁL.**

Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

Hat hasabos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szóc 4 fillér.

Ébrednek a városok.

A városok voltak mindig a nemzeti jogok fészkei. Ott égtek a független magyar államiság őrtüzei. Ott talált oltalomra a magyar szó a szabad polgárok ajkain, onnan kelt új életre a szabad szellem és a gondolat.

A mikor azután föltámadt a magyar államiság, a mikor a nemzet fátyolt borított sok mindenre, a mikor az ország elfeledte Karaffáékat, valamint a „duzzadt ajku“ Lipótot és nemzetirtó politikáját, akkor a kormányhatalom megteremtette a szabadelvűség patyolatosságú köntöse alatt üzérkedő új magyar hűbérrendszert. Az egyéni érvényesülés szabadságának jelszava alatt a magyar kormány játszott most már a nemzet szuverénitására annak minden javával.

S a kormány teljes erejével rávetette magát a városokra. Független szellemét a magyar alkotmány bástyáinak elhomályosította. Elvett tőlük minden jogot, amivel beleavatkozhattak a nemzet ügyeibe. Kérvényezési jogukkal aként bánt, hogy az új alkotmányos korszakban egyetlen város feliratát sem intézte el. Nyakukra adta küldöttein hivatali udvartartással, hogy a választott polgármester és tanács kerékkötőjeül legyen. Minden intézmény a kormánytól lett függő és nem az országgyűléstől.

Családi kép.

(Eibesztelés.)

Ibrányi Miklóstól.

— Öt gyermek van a háznál, beszéli barátom s mindegyik eleven, mint a csik. A legidősebb mostan kezd járni az iskolába, a legkisebb meg még csak gagyogni tud.

— A feleségem nem birt az apróságokkal, a két cselédre meg nem lehet őket bízni, így aztán, addig meddig beszélt a lelkemre, hogy tervét helyeselttem s meghívtuk a mamát . . . A mamája a nőnek engedett a meghívásnak s megérkezett hozzánk. — Na tudod! — folytatja, — ez aztán egy anyós, egy minta anyós. Amint megérkezett reggel, este azt mondja négy szem közt a feleségem:

— Ez a Róza, ez a nagyobbik cseléd, úgy látom nagyon bizalmas veled.

— Velem? — kérdem elképedve, — hiszen szót sem váltok veled.

— Minő szemeket mereszt reád, na, kérdd csak meg a mamát, nem úgy találja-e?

— Elbocsátjuk.

Igy tett a kormány és ebben a keretben sütkéreztek terebélyes fája alatt kegyének kitüntett férfiai. A városok némely polgárainak hiúságát aknázták ki a kormány politikai ügynökeiként szereplők, kegy befolyást és állásokat adván a hizelgőknek és talpnyalóknak azoknak az utján nyomjanak el minden ellenzéki törekvést.

Igy a városok polgárságának akaratára járomba került. Nyüg lett felettünk a kegyekért áhitozók és sápadozók serege. Lenyögözték, megigázták ezek a közakarot.

S egyszerre csak újra föltámadt a városok polgárainak tettereje. Terjed a világosság. A függetlenségi törekvés fékezőt ellökik az utból. A befolyásokra nem hallgatnak. A nemzeti gondolatot helyezik elébe mindennek. Bátoran állanak a nemzeti jogok és a magyar nemzeti eszmék mellé.

De most új szellem kezd derengeni a városokban. Imitt is, amott is megmozdulnak.

A nemzeti szellem erejének utat kell nyerni mindenhová és a szabad gondolat politikai fékezőinek korszaka lejárt. A városok újra bástyái lesznek a nemzeti jogoknak és a faji magyarság ereje ismét feltör mindnyájában.

Valljanak szint a politikai „óvatóságok és meggondoltak.“ Ne sikkasszák el az államból a városokat. S ha majd mindenütt feltámadt a városokban az

erő és öntudat, akkor a kormány elveszíti a legújabb hűbéri jogok eddigi lekötelezettjeit. S nem maradnak számára mások, csak a nemzetiségek. Érje be velük.

Kálvinista vagy református.

Dr. Kacziány Géza youngstowni ref. presb. lelkész a következő feltűnést keltő cikket közli a „Magyarok Csillaga“, című újságban:

Tisztelt szerkesztő Ur!

Becses felszólítására nem akarok olyanak tűnni fel, ki félenken ki ter a vita elől, mert vagy ügyének igazságát nem érzi, vagy mert a vita tárgyhöz nem ért. Miért hátráltak meg azok, kiknek e vitába belemenni kötelességük lett volna, miután bennünket, a presbyteri egyház segélyét elfogadókat kiközösítettek a valódi reformátusok sorából és a presbyteriánus egyházat a kálvinistásgából, miért hátrálnak meg tehát az amerikai magyar ref. lelkészek az ilyen, csak minden féleképen tanulságos fejtegetések elől, nem akarom tudni. Miután úgy látom, hogy az amerikai magyar, ref. lelkészek közül egyedül csak magam vagyok theologus, a többi pedig megelégszik a gyakorlati paposkodás jövedelmezőbb foglalkozásával, a vitába belemegyek, hogy világosságot vigyünk a felvetett kérdésbe.

Az egésznek alapja voltaképpen e közlő forog: megmaradt-e a magyarországi és az amerikai református egyház azon eredeti alásponton, melyet Calvin kiejtett „Institutiones“ című halhatatlan művében

— Tan adtatok neki valamit?

— Én, nem, hiszen még szopós.

— Talan anyád?

Éppen belépett a szobába az anyós, meghallotta kérdezősködésem s nagy sértődve nekem pattan:

— Hat adtam, mert a gyermek már egészen elhuzza az anyját, az ilyen jó gyomru gyerekeknek már kell valamit adni, tejes kifli, vajjas kenyér, tepertő, még a töltött káposzta sem árt az ilyen gyerekeknek.

— Mit!? — felelek az okoskodásra — hat maga hat hónapok korában tepertővel nevelte az én feleségem?

— Azt nem — válaszolt igen komolyan ünnepies hangon nyugodtságot erőltetve.

Azt hittem, rendben lesz minden, egy kis teát készítettünk a gyermekeknek, hanem a mama csak ült szótlánul egy helyben s nem segített. — Egyszer csak egyet gondol, sirni kezd és kijelenti, hogy ő elmegy most rögtön, mindjárt, mert ezt a szekirozást nem tűri.

Na! alászolgája. Ismét utra indultam, a gyermek a mamával az egyik szobá-

Másnap, mit volt mit tenni, a jó cselédet kifizettük, elbocsátottuk s ujat nem hoztat.

Délfelé a Ferike, a legidősebb apróság meghuzta a Miska gyerek fülét, úgy hogy az keservesen sirni kezdett — Ferikének a kezére ütöttem, akkor meg az ritt. Ezeket látva az anyós, szeme könybe lábadt s kifejtette, hogy gyermeket nem szabad ilyen drákói szigorral nevelni.

Nem állhattam meg szó nélkül s azt bátorkodtam kijelenteni, hogy az az apa dolga, ahhoz ő nem ért.

A délután nagyon bánatosan telt. A feleségem és az anyósom nagy könnyeket hullattak.

Ezt ki nem állom, így gondoltam, sértálok egyet.

Alig távozom el hazulról, a kis cseléd szalad utánam, jelenti, hogy baj van jöjtek vissza.

— Mi a baj? kérdem a feleségem, a mint az ajtón belépek.

— Jaj lelkem, oda a kis Dini — válaszolt a nőm szomorúan — csak sir, hiába csitítjuk és a mellett nagy láza van.

a melyet Bullinger Henrik a második „helvetica Confessio“ ban, mint fő-szimbolikus könyvünkben meghatározott?

E kérdésre határozottan nem-mel felelhetünk.

A reformáció, mely az ön, t. szerkesztő úr, exkluzív álláspontjától eltérőleg, áldás volt az emberiségre és megmentette Magyarországot nemzeti önállóságát, amint ezt Pázmány Péter bibornok is elismerte, ki tüzebb magyar hazafi volt mint katolikus, a reformáció, köztudomásúlag a bűnbocsánat kérdése miatt indult meg főleg. Egyéb oka is volt ugyan, különösen a Borgiák féktelen és minden tisztességes s isteni törvényt lábbal tapadó, aljas uralma, a katolikus egyházba bemászott sokféle visszaélés (melyet aztán tridentinai zsinat, ép a reformáció hatása folytán, részben meg is szüntetett), de főoka a bűnbocsánat kérdése volt.

Luther Márton azon szempontból indult ki, hogy ember nem bocsáthatja meg ember ársának bűnét, ezen jog egyedül Istené. Annál kevésbé teheti ezt ember, mert Üdvözítőnk egyenesen megjelöl olyan bűnt is, mely abszolút meg nem bocsátható s melyet Isten sem bocsát meg. (Máté: XII. 30 és 31.)

A minden bűnök bocsánatát áruló barátok tolokodása volt tehát a külső ok, a bűnbocsánat ténye a belső ok, mely Luthert a 95 tétel kiszégezésére bírta. E tételek legnagyobb része az emberek által adható bűnbocsánat ellen szól, ilyen az 5. tétel a 6 ik, a 21-ik, 25., 27., 28., 32., 35., 36., 37., sth., majdnem végig. Az elv legvilágosabban a 78., tételben van benne, mely így hangzik: „A pápa bűnbocsánata mindennapi bűneinknek legesekélyebbeket sem veheti el, amennyiben ez kárhözváltásra méltó vagy megbotránkoztató.

Ebből indul ki a XVI. századbeli re-

formáció s ez elvet megőrizte a protestantizmus híven, nálunk a XIX. századig. Azonban, amíg a szimbolikus könyvekben hűsége sen meg van az ev, a gyakorlat oly nagyított tágitott rajta, hogy ma már egész Magyarország és Amerika szerzte vigan hirdetik a magyar református papok a bűnbocsánatot, mely ellen Luther reformációja irányult. Szoboszlai Pap István tiszántúli superintendens agendájában (megjelent 1868.) a 106. lapon ott találjuk e bűnbocsánat hirdetését e szavakban.

„Én is azért, az én Uramnak, Jézus Krisztusnak meltatlan, de rendeit és hivatalos szolgálja levén: ezen ti hitetek és vallástételek szerint, hirdetem a bűneiteknek bocsánatját, melyet megad az Ur Isten, az ő ingyen való kegyelméből“ stb.

Ugyan e szavak olvashatók Révész Bálint agendájában s ugyanígy a dunaméltéki egyházkerületben használatos Fördösféle agendában. Igaz, hogy a hivatkozás a bűnbocsánat megadásában Istenre történik, azonban mégis a pap hirdeti egyenesen és apodikticze. minden fenotartás nélkül, az Ur nevében. Észrevette ezt Mitrovics Gyula, sárospataki tanár, a protestánsok között kiváló gondolkodó fő s az ő 1872-ben megjelent agendájában e formulát így módosítja:

„Én is azért, mint a vallásnak szolgálja, Isten igazságosságát tapasztalva, bizonyossá teszek titeket a felől, hogy a mily egyenes lélekből származtak mostan tett fogadástételeitek s amily igaz lélekkel igyekeznél fogtok azokat beteljesíteni, épen oly bizonynyal várhatjátok Istennek minden igaz törekvést előmozdító segélyét és az erényes életnek előbb vagy később, de biztosan bekövetkező jutalmát.“

Tehát semmi bűnbocsánat hirdetés, még csak feltételese sem! Azonban Mitrovics agendája sehol sincs használatban s a

mi papjaink, ellentétben Luther és Kálvin szellemével, hirdetik a bűnbocsánatot.

Az amerikai presbyteriánus egyház természetesen, mitsem tud a bűnbocsánat-hirdetésről agendájában, sőt angol presbyteriánus paptársaim elsodálkoztak rajta, hogy hogy ilyen visszaesés befészkelődhetett a hazai ref. egyházba. A presbyteriánus szer-tartást és hitelveket elfogadott amerikai német ref. egyház sem tért vissza a bűnbocsánat-hirdetésére, a mint azt előttem fekvő agendájából látom.

A t. szerkesztő ur által felvetett kérdés a mi két sakramentumunk közül tehát meg van oldva: a külső jegyek kiszolgáltatásában megőrizte a hazai ref. egyház Kálvin elveit, azonban végtelenül visszahajolt a róm. kath. egyházhoz akkor, midőn a bűnbocsánat hirdetését a ref. pap jogává tette — a szokás alapján. Talán felesleges is mondanom, hogy én, mint lelkész, a Mitrovics-féle módosított formulát használok és mint magam is bűnös, gyarló ember, soha hiveimnek bűnét meg nem bocsátom az Ur nevében.

Átérhetek a keresztségre, mint Jézus Krisztus által elrendelt második Sakramentumra. A magyar ref. egyház szolgálja e Sakramentumot az ősi formában szolgáltatják ki, egyszerű ima, rövid beszéd után megkeresztelvé az illetőt az Atyának és a Fiúnak és a Szentléleknek nevében (a Dunamelleken: „nevére“, nézetem szerint helytelenül). Az amerikai német ref. egyház szer-tartása itt közeli a róm. kath. keresz-telési szertartáshoz, amennyiben az ördög incselkedései ellen való ellenállás kérdése is feltétetik a szülő vagy keresztszülőhöz s annak kell a csecsemő nevében i. éretet tennie, hogy ellentmond „a Sátánnak minden útjában és munkájában“ (a német szöveg szerint: „Dem Teufel, sammt all seinem Werk und Wesen“, az angol szöveg szerint: „the Devil wish all his ways and works“ — a

ban, az anyós a másik szobában rittak ke-servesen.

Bántott a nyughatatlanság, mi történik odahaza, az anyósom vonatja fél óra múlva indul, ha menni akar, hát menjék, — bocsán-tanám meg marasztanám is, — mi lehet a háznál? haza tértem.

A jelek, — egy pár paktáska koffer közszemlére kitéve a folyosón — arra val-lottak, hogy utazás lesz a háztól. — No hála Istennek, — gondoltam magamban s beléptem a feleségem szobájába. A kis gyer-mek ekkor már nyugodtan aludt, de nőm könyes szemekkel a nyakamba borult s szomoruan mondta, a mama elmegy.

Ez derék, ő szomorkodik, én meg örülni szerettem volna. Megállt az eszem.

— De kedvesem, kezdtem, nem jó lesz ez így.

A mama új nevelési módszert akar behozni, a gyermek gyomrát elrontja s hozzá még nagyon érzékeny természetű.

Vártam, hogy azt mondja a feleségem, hát csak menjen, de nem szólt semmit. Erő-sebb indokokat vettem elő.

Tudja, szívem, én azt mondtam, mikor magát elvettem, hogy boldog leszek magá-val — egyedül. Mit tartozik a mi boldog-ságunk egy harmadik személyre?

Megint vártam egy kis ideg, hogy mit szól az asszonykám, de nem szólt semmit, csak könyezett.

A vonat füttyölése behallatszott. Uram ne hagyj! Az anyós lekésett.

Kint a folyosón a csomagolás mozgal-mas hangjai váltakoznak.

Láttam, hogy a feleségemnek beszél-getni nincsen kedve, hátha rendbehozza a megzavart nyugalmat, kezdtem biztatni:

— Nézz ki lelkem, — még összetörök valami. Kimegy a feleségem s kis idő múlva vidámabban visszajön s mondja, hogy a gyerekek mind ott vannak a nagymama kö-rül úgy szeretik s a nagymama is agyon csókolgatja őket, már le is késett miattok a mostan induló vonatról, hát már csak bevárja a reggelt.

— Ugy-e nem haragszol?

— Dehogyan, — feleltem s gondoltam magamba, ha az anya leányával együtt ma-rad, most már minden rendbe jön s estére a vadászok gyűlésén ottan kell lennem föl-tétlenül; nyugodtan elindultam hazulról.

A gyűlés éppen akkor kezdődött, amint odaértem. Egy kis vita után egy indítvány szavazat alá került, a szavazólapokat osztogatják én is egyet át akarok venni, mikor a szolgálka kezembe ad egy levélkét. Felbon-tom — átfutom. Mennem kell. Barátom nek-em esnek: szavazz le!

— Nem lehet, — válaszoltam — csalá-di ügy, — baj van. Vettem a kalapom, botom s rohantam haza.

Az ajtót a feleségem oda haza maga nyitja ki, sirva a nyakamba borul s ezzel fogad:

Jaj, jaj, jaj.

Bemegyünk a szobába, a gyerek sereg egyik vékonyan, másik vastagon huzza ke-servesen, az anyós pedig a kis lánykát tartja ölébe. A leányka fején egy nagy seb van a vér folyik belőle s anyós fejét jobbra-balra hajtogatva, siró hangon ejtegeti: Oh, ó, ó!

— Leesett a gyermek — kérdelem?

Az anyós még jobban magához szori-totta a gyermeket s erős kézmozdulatokkal elmondja:

— Ide tettem mind a négy gyermeket egy ágyba, hadd játszanak lefekvés előtt. Igen derék, gondoltam magamba, de nem mertem kimondani.

— Vigyáztam reájok, mint a két szememre. (Lehetett is.) Egyszer egy kicsit, de csak éppen egy percig. még talán annyit sem volt, félre néztem, az egyik gyerek a kis leányt meglökte, az leesett s beleütötte a fejét az ágy széjébe. Oh, óh! de hogy is gondoltam volna, nézze csak s megmutatta a jó nagy ütést.

A többi apróság testvéri szeretetből még jobban sivalkodott.

— Látom, szóltam a nagy szeretetet. Van flastromunk?

— Hol a kis cseléd?

A tapasz előkerült, de a cseléd mivel egymaga nem győzte a dolgot, megszőkött. Jó időbe került, mire a gyerek zsi-bon-gás véget ért.

Na! csakhogy holnap elmegy az anyós, gondoltam, felfordítja az egész házat. A gyűlésre már vissza nem mehettem a nap fáradaimait kipihenni szobámba vo-nultam.

A feleségem utánam jött.

— Ugy-e édesem, szólt hozzám, míg más cselédet nem kapunk, ne eresszem el a mamát?

— Persze — feleltem.

— Legalább nem leszek magamba, ugy-e?

— Természetes.

— Te olyan jó vagy.

— Igazán?

— Pá.

— Jó éjszakát.

két szöveg eltérő voltát könnyen láthatja mindenki.) Ebből látható tehát, hogy az amerikai ref. egyház a második sakramentum kérdésében eltért a kálvini hagyománytól, mert senki más nevében nem tehet fogadalmat, levén mindenkinek önálló, szabad akaratú s a letett fogadalom más hibája miatt öntudatlan bűné válhatik, mert nem függ a fogadásteveitől, hogy a másik, kire nézve nem kötelező a hozzájárulása nélkül tett fogadalom, nem fog-e készakarva és szándékosan vétkezni. Itt tehát az amerikai német egyház hajlik vissza a katolicizmushoz. A presbyterianus egyház mindkét sakramentum gyakorlati kiszolgáltatásában megmaradt a reformáció helvét ágazatának szokásai mellett.

Hogy a személyes ördög és kísértésnek tanát a magyar ref. egyház hallgatva elmellőzte, arra bizonyosság Nagy Péter erdélyi ref. püspök „Konfirmációi nagyobb káté“-ja, a melynek 79. lapján ez olvasható:

153. Kérdés: Mi történt Jézussal a pusztában?

Felelet: A Szentírás azt mondja, hogy Jézust az ördög megkísértette.

154. Kérdés: Mit ért a Szentírás az ördög alatt?

Felelet: A Szentírásban ez a szó ördög két különböző jelentésben fordul elő:

1-ör. Ördögnek nevezi a Szentírás azokat a megbukott angyalokat, a kik a szabad akarattal visszaélvén, bűnbe estek. Jegyezzük meg, hogy ezeknek rajtuk semmi hatalmuk nincsen.

2-ör. Ördögnek nevezi a bűnös kivonásgot, a gonoszt és ennek ránk igen nagy befolyása lehet, mert mind saját kebelünkben, mind, más emberekben gyakran megkísért és Isten törvényétől eltántorítani törekszik minket.

Ime tehát, midőn az amerikai német ref. egyház személyes ördögről s annak utjáról és munkájáról beszél, ellentétben áll Kálvin szellemével, mely elvetette az ördögről szóló tant. De elvetette azt a németországi ref. egyház is, mert a Heidelbergi Káté a 127. Kérdésre adott feleletben („és ne vigy minket a kísértetbe, de szabadíts meg a gonosztól“) egészen azon értelemben magyarázza a gonosz szót, mint azt Nagy Péter kátéjában olvashatjuk. S az egész „Heidelberg“-ben sehol sem találjuk meg a személyes ördögről szóló tant. Pedig e káté a XVI. század közepén keletkezett.

S ha már az ördögről szólunk, szólhatunk a szentekről is. A reformáció elvetette a szentekről szóló dogmát s ime az az amerikai német ref. egyház, (mely állítólag legközelebb áll a magyarországihoz,) folytonosan használja a Szent Pál, Szent Péter stb. elnevezést s a pittsburgi zsinat egyik klaszistát egyenesen Szent Pál klaszistának hívják. Hogy fér ez össze Kálvin szellemével?

Leginkább eltértek azonban Kálvintól az egyházak a szervezet dolgában. Kálvin az egyetemes papság intézményét akarta meghonosítani egyházában, az őskereszténység mintájára. Elvetette tehát a püspök intézményét, a hierarchiának mindennemű még oly halvány árnyalatát is. Csak a gyülekezeteket ismeri el, melyekben a presbyterek kormányoznak. A gyülekezet választja papját és minden gyülekezet és pap egymással egyenlő. E szervezetet egyedül az amerikai presb. egyház tartotta meg.

Magyarországon az esperes főnöke a lelkészkezdő papnak, a püspök pedig nagyhatalom és világi méltóság. Egy magyarországi fiatal paptól tegnap kaptam levelet, melyben büszkén írja, hogy ő chikágói lelkészé neveztetett ki az itteni német misszió által.

Szegény Kálvin! megfordulna sirjában,

ha látna kinevezett ref. lelkészeket a választási elv helyett. Hát még ha a püspöki hatalomkört látná, s ha „papszentelés“ről és a holttestek „beszentelés“éről stb. olvasna, a miknek mind helye lehet a kath. egyházban, de melyek mind távol állanak Kálvin János szellemétől.

Ezekben röviden leszámoltam a főbb dolgokról, t. szerkesztő ur. Nem szépitgetem magunkat, mert az igazság nem tűr szépitgetést. Ezekből csak az látható, hogy református egyházaink nagyoz eltértek az eredeti alapoktól: s hogy némi új reformáció, vagyis hitcikkelyek és főleg a szokások és szervezet revíziója az egyházban égető szükség.

Tisztelője:

Dr. Kacziány Géza

youngstowni ref. presb. lelkész.

A szeszes ital és a gyermekek.

(Dr. Kallorits Miksa bécsi gyermek gyógytanár után.)

Minden szeszes ital, a bor, sör, rum, konyak stb. mérgező tartalma: az ugynevezett alkohol mérget tartalmaz. Ez a mérgező részegítő hatásban nyilvánul. Azok a különféle betegségek is, melyeknek az izmók kivannak téve, — mint az örültség, szívelzsírosodás, vese zsugorodás stb. — mind az alkohol mérgező hatása alatt állnak elő.

A gyermekek szervezete igen természetesen felette érzékeny ezzel a méreggel szemben. A legkisebb mennyiség elegendő arra, hogy egy gyerek megrészegegyék.

Míg felnőtteknél egyszeri erős részegség miatt ritkábban áll elő halálos eset, addig gyermeknél gyakran és igen nagy számban fordul elő.

A gyermekek különös érzékenysége az alkohol mérgező hatásával szemben abban nyilvánul, hogy ama gyermekek közül, akik rendszeren kapnak szeszes italokat pl. bort, sört vagy konyakot, óriási százalékban esnek deliriumba, epileptikus (nyavalyatörés) bajokba, tüdő- és májdaganatba és vízkór-ságba.

Ilyen és ehhez hasonló rettentő következményeket, a szeszes italok ugynevezett rendszeres élvezete folytán, — nagyon gyakran volt alkalmam tapasztalni, s ugyanígy nyilatkoztak még orvosársaim is.

Aki tehát nem akarja gyermekeit ilyen nagy veszedelemnek kiténni, az hagyjon fel nemcsak a rendszeres itatásával gyermeknél, de még kóstolóba se adjon tudva mérget az ő ártatlan kicsinyeinek.

Szélteben ilyen vélemények vannak ugyan elterjedve: a szeszes italok nemhogy károsak volnának, de használnak a gyermekeknek s így szükségesek. A bor erősíti, a sör táplálja, a konyak az emésztést elősegíti s talán mindenik a szellemet élénkíti nálunk. Ezekre azt mondhatjuk, hogy ha igaz volna is, még sem hihetjük, hogy találkoznék gyermekeit igazán szerető édesanya, aki a szeszesitaloknak mindezen jó tulajdonságai mellett is gyermekét a felsorolt betegségek bármelyikébe is belekergetné szándékosan.

Valóságban azok a kedvező vélemények a szeszesitalokról egyáltalában nem igazik. Akik ily kedvező tulajdonságokat fognak rá a különféle italokra, igen szomorú s végzetessé válható tévedésben vannak.

Mindenek előtt előre kell bocsátanom, hogy az alkohol nem gyógyítólag, hanem

feltétlenül mérgezőleg hat. A tápszerek a testet erősítik és a szerveket sohasem akadályozzák meg rendes működésükben. A mérge azonban összeroncsolja a testet és siettet a sorvadást.

Az alkohol, mondhatom, egész bizonyosan mérgező! Embert, állatot, növényt egyaránt meglehet vele ölni. A tudósok által tett számos kísérlet mind oda vezetett, hogy még a legkisebb mennyiségben is a már meglevő erőt fogyasztja. Ezt bizonyítja az is, hogy azok a gyermekek, akik kiskoruktól fogva állandóan szeszes itallal éltek (mint képzelt tápszerrel) növekedésükben általában szervezetük kifejlődésében hátramaradtak.

Epen így áll a dolog az emésztés állítólagos megkönnyítésénél is. Embereken és állatokon egyaránt végzett számtalan kísérlet itt is az ellenkező eredményre vezetett. Ugyanis a szeszesital sohasem mozdította elő az emésztést; sőt ellenkezőleg; lassította és gyöngítette. Ugyanez áll a gyermekeknél is. Sőt igen gyakran épen azért szenvednek a gyermekek étvágytalanságban, mert sört, bort, vagy konyakot kapnak. És mindannyiszor visszakapták étvágyukat, amint a szeszes italt megvonták tőlük.

Az erősítő hatás is csak mesébe illő állítás!

Rendes tápszerekkel erősíthetjük magunkat, amilyen a hus, zsír, liszt, cukor stb., de méreggel sohasem.

Ilyesmivel legfeljebb elkábitathatjuk a fáradság, vagy gyöngeség érzését rövid időre, de ez azután annál nagyobb mértékben tér vissza.

Sőt a tesi munka mindég könnyebben végezhető el szeszesitalok használata nélkül, mint azzal. Epen ezért szigorúan óvakodjunk az italtól nehéz munka közben. Verseny-birkózók, futók, tornászok stb. verseny-díjak elnyerése alkalmával feltétlenül visszatartják magukat mindenféle szeszes italtól, mert az biztos leveretésükre vezetne.

Ami áll a testre vonatkozólag, ugyanaz áll a szellem erősítésénél is. E tekintetben is számtalan sok példa bizonyítja, hogy az alkohol a szellemet csak rövid időre, igen kevésbé és csak futólag fokozza és rövid idő múlva annál nagyobb mértékben eszkenti a szellemi erőt. Az így bekövetkezett szellemi gyöngülés azonban nem futólagos, hanem órákig, sőt napokig is eltarthat.

A gyermekeknél nagyon kis adag szeszesital elegendő arra, hogy a figyelmüket és fogékonyságukat hatalmasan megbénítsa. Ezt bizonyítja azon tapasztalati tény, hogy egy bécsi elemi iskolában tett megfigyelések szerint azok a tanulók voltak a legrosszabbak és a tanulásra legkevésbé fogékonyak, a kiket otthon állandóan szeszesitalokkal mérgeztek.

Aki tehát azt akarja, hogy gyermekei testileg, szellemileg épek legyenek: semmi szín alatt ne adjon nekik szeszesitalt; sőt hasson oda, hogy azok meg felnőtt korukban is örökdedjenek az alkoholtól.

Rakosi Viktor beszámoló körútja.

Saját tudósítónktól.

Rakosi Viktor a hajdunánási kerület népszerű képviselője tegnap folytatta beszámoló körútját kerületében. Ez alkalommal Hádázson és Sámsonban bontotta ki a függetlenségi párt diadalmas lobogóját, amely közé lelkes szavai után a választó polgár-

ság egy falankszként sorakozott egy szívvél, egy lélekkel kimondva, hogy a harcot a nemzeti követelések mellett folytatni kell. A mindenképpen impozáns beszámolókról különben tudósítók a következőkben számol be:

(Hadház.)

Már kora reggel ünnepi dísz öltött Hadház. A község utcáin hatalmas zászlókat lengetett a reggeli szellő s nemsokára egész népvándorlás indult meg a pályaudvar felé. Rákosi Viktor képviselő a kilencz órai vonattal érkezett meg és az ezernyi népség dörgő éljenése közepette szállott ki a kocsiból. A polgárság nevében Csapó László főbíró mondott talpra eső üdvözlő beszédet, amelyre Rákosi röviden válaszolva kiemelte, hogy mindig szeretettel jön választói közé, de e szeretet mellett most a kötelesség is vezérli, mert az országgyűlés tárgyainak tudnia kell a nemzet egyetemleges hangulatát és akaratát. A választók kedvéért ezután gyalogosan vonult be a menet az állomástól néhány percnyi távolságra levő községbe nemzeti zászlókkal, a Kossuth nóta hangjai mellett. Istenisztelet után a piac téren gyűltek össze a választók. Rákosi Viktor nagyhatású beszámolótában, amelyet többször percekig szakított félbe a lelkesedés vihára, ösmertette a függetlenségi párt küzdelmét és azt a harcot, amelyet a nemzet jogai érdekében folytattak. Kötelességemnek tartom — ugymond — beszámolni erről a lefolyt küzdelemről, a melyet az ország, a nemzet, a haza érdekében legszentebb kincsünkért, nyelvünkért, becsületünkért, öntudatunkért folytattunk. Nehéz idők nehezédnek reánk, erőre, kitartásra van szükségünk a jövő küzdelemre, e kitartást, ez erőt pedig csak azoktól merithetjük, akik bennünk helyezték el bizalmukat: a választóktól. Folytassuk-e a küzdelmet, vigyük-e továbbra is előre a függetlenségi eszmék diadalmas lobogóját? Egy hangként zugta reá a hallgató sokaság: Igen! Folytatni kell a harcot, lelkemből beszéltek, szívem szerint szóltatok — folytatá Rákosi — és én fogadalmat teszek itt, előttetek, hogy a kibontott lobogót tovább visszük diadalmasan előre. Percekig tartott a tomboló éljenés, lelkesedés.

Rákosi ezután ösmertette a mai helyzetet s beszédét azzal fejezte be, hogy a diadalmas viszontlátásra bucsuzik el választóitól. A hallgatóságot frenetikus lelkesedés töltötte el. Körülvették népszerű képviselőjüket és elhalmozták a szeretet minden jeleivel. Ezután Weszprémy István ügyvéd, a függetlenségi párt elnöke mondott köszönetet a beszámolóért Simon Károly pedig biztosította a hadházi választópolgárok osztatlan bizalmáról, szeretetéről és ragaszkodásról.

(Sámson.)

A délután folyamán Sámson községben*) tartotta meg beszámolóját Rákosi Viktor. A lakosság száz főnyi küldöttsége a község határánál várta nagynevű képviselőjét. A községi bíró üdvözlése után zene szóval és hazafias nótákkal vonult be a menet hosszú kocsisorban. Az utvonulat a község apraja nagyja lepte el és a lelkes üdvözlések szakadatlan zaja kísérte a bevonulókat. Nem volt reá eset, hogy megválasztott képviselő beszámolót mondott volna még a községben, ezért lázas izgalommal várták képviselőjük beszédét, Rákosi Viktor teljes képét adta a lefolyt parlamenti küzdelemnek, vázolva az ellenzék magatartását. A választópolgárok nevében Diószegi Mihály ev. ref. lelkész köszönte meg a be-
*) A hová Hadház ötös diszfogatán vonult be.

számolót, kérve a függetlenségi pártot, hogy a küzdelemben továbbra is kitartson és biztosította őket a község egységes bizalmáról és szeretetéről. Este benkettre jöttek össze a választók, amelyen több felkészöntő volt a hallgatóságot nem egyszer ragadta magával a frenetikus lelkesedés Rákosi szavai után. A bankett után tánczra perdült az ifjuság, melynek a hajnal pirkadása vetett véget.

Népszámlálás.

Egyszer az Ur-Isten hogy idejét töltse, Kinézett ablakán, lenézett a földre; Szerbe-számba szedni valamennyi népet, Hogy, megvannak-e még, gondolom a végett. Az ujján számlálta: ez oláh, ez a tót, — Szegények, ezeknek most is folt hátan folt! —

Ez török, ez görög, ez az osztrák itten, — Hát ez is megvan még? no sohasem hiszem! —

Ez csuvasz, ez kalmuk, ez olasz, ez japán. Hát ez itt kicsoda, micsoda a mappán? . . . Nem francia, látom, nem is német, angol; De mind a háromból valamit bitangol. Teremtő szent atyám! ki lehet ez a nép? Ucsesegen, nemlatta a két szemem ezt még! Már csak meg is kérdem . . . hej, hallod-e ki vagy!

Egyszeribe' mostan nekem itt választ adj! — Hát nem irmersz öreg? — a kérdezett szóla,

Hát már nem ismernél, elfeledtél volna? Nem lehet az! Hát, hát, nem hallad az eget Örökké döngető millió éljeneket? Hogy tán sokalljak már maguk az angyalok. Én a híres magyar, ia-fiad vagyok, — Razza fejét az Ur - csakugyan te volnál, Ez a rút maskura? hát miért nem szóltál? Razza fejét az Ur, és kedvetlen dörmög: — Alig ismerni rád, vigyen el az ördög.

Igmándy Miklós.

NAPI HIREK.

Puky Gyula főispán visszavonul.

Amennyiben valónak bizonyul ezen fentartással közölt hírünk: nagy meglepetést fog kelteni vármegyénkben. Ugyanis arról értesültünk, hogy Puky Gyula főispán, Debreczen és Hajdúvármegye főispánja nyugalomba vonul és távozik azon vezetőhelyről, a melyben őt, a végzetes Dégenfeld rendszer bukása után olyan közörmel fogadták. Puky Gyula főispán nem tartozott az ugynevett erélyes főispánok közé, inkább a békés megalkuvás, kiegyenlítés szelidlelkű embere volt. Mi tehát nem csodálnók, ha a mai erőszakos, törvénytapolódó kormányzati képtelenségek között nyugalomra vágyódnék. Puky Gyula főispán hangzatos programjából ugyan, például a mi Debreczen város pénzügyi viszonyainak a rendezését, egészséges állapotba helyezését illeti, keveset válthatott be, de mint engesztelékeny, minden erőszakosságot gyűlölő békebarát politikus tagadhatatlanul rokonszenves volt vármegyészerte; így azért, ha nyugalomba

vonulásának hire valónak fog bizonyulni, bizonyára szélesebb körben sajnálatot kelt az.

Pap Zoltán ünneplése Büdszentmihályon és Tiszalökön.

A tiszalöki választókerület polgárai és polgárnői páratlan ünneppel ünnepelték országosnevű és érdemű, szeretett, lelkes képviselőjüket Pap Zoltánt, ki az osztrákpárti kormányzó főemberek vesztegetési mérenyületét meghiusitta és az erőszakos, grancsárlelkű Khuen kormány bukására a nagy lökést megadta. Ezen alkalomból az osztrákpárt lakosai különféle meltatlan és gáztámadásokkal illették a hazájáért, nemzetéért oly nemesül és bátran küzdő Pap Zoltánt, a kinek ezen aljas és gonosz tamadásokkal szemben a kerület választói nagy népgyűlésen tántorithatatlan bizalmukat fejezték ki. Ezt a maganemében páratlan tüntetést megköszönni járt most Pap Zoltán kerületének főhelyén, egyidejűleg a nehéz helyzetről is felvilágosítván választóit. Pap Zoltánt ezen alkalommal Horváth Gyula dr. és Benedek János dr. jeles országgyűlési képviselőink kísérték le kerületében, a hol is rajongó lelkesedéssel fogadták a nemzeti harezosokat, kik nevezetes politikai kijelentéseket tettek, meggyőződve arról is, hogy a tiszalöki kerület derék kuruczai a helyzet magaslatán állanak és kivánják a nemzeti küzdelem tovább folytatását. Ezen nevezetes napnak az eseményeiről lapunk holnapi számában részletesen számolunk be.

Építkezők figyelmébe.

A város régi tégláégető telepén raktáron levő régi vastégla ezrenként 22 korona, az új téglá 25 korona, a csertégla 22 korona leszállított árban árusítatik a város-házi pénztári hivatal által. Debreczen. 1903. szeptember 7-én. A városi tanács.

Egy ellenzéki képviselő felkészöntője Puky főispánra.

Hajduszoboszlón a múlt héten egyházmegyei közgyűlés volt, melyen részt vett Puky Gyula főispán is, mint egyházi tanácsbíró. Ez alkalomból tartott ebéden Szoboszló képviselője Kovács Gyula felkészöntőt mondott Puky Gyulára, amely a mai viszonyok között érdekes és jelentőséggel is bír.

A mai gyűlés egyházi ügyekkel foglalkozott — mondotta Kovács Gyula — de ő mégis politikát akar csinálni. Ismeretesek mindenki előtt a mai politikai zavarok. Nyelvéért és önállóságáért küzd a nemzet minden rétege. A mai gyűlésen Puky főispántól egy kérdésben igen hazafias nyilatkozat ragadta meg a figyelmét. Az nevezetesen, hogy ha olyan idők lennének, mint az ötvenes és hatvanas években, ismét az lenne, a ki akkor volt, oda állana mai korával is az elnyomottak közé, küzdeni a szabadságért. Ugyanez a tiszteletreméltó férfiú volt az, a ki a debreczeni szabadelvűpárt hazafias határozatának kimondását a nemzeti nyelv és önálló érvényesítése mellett lehetővé tette. Az ő nevét akkori hazafias állásfoglalása országszerte ismertté, becsültté és tiszteltté

tette. Ha ilyen főispánok vezetnék az ország közigazgatását, meg lenne a magyar vezényleti nyelv, s a gazdasági önállóság.

A felköszöntőre nyomban válaszolt Puky Gyula. A válasz annyiban érdekes, a főispán szavaiból sejteni lehet — amint lapunk más helyén megirtunk — hogy le akar mondani a főispáni méltóságról. Ime Puky főispán válasza:

Nem tagadja hogy a mit mondott hazafiúi meggyőződésből mondotta s a debreczeni szabadelvűért állásfoglalását is meggyőződésből tette magáévá. Ő jól tudta, mikor állását elfoglalta, hogy milyen gondolkozású polgárság körébe jön. Ő ezzel a polgársággal együtt érez, együtt gondolkozik, mert ha ez nem így volna, nem is jött volna főispánnak. Szoboszló város is azon hazafias polgárság közé tartozik, melyet még most ő is kormányoz, de bármilyen jéki is a legközelebbi jövőben, ő mindig halálan fogja polgárságra emlékezni, mely egyesíti magában a hazaszeretet minden kellékeit. Szoboszló város közönséget élteti.

Iskolai értesítés.

A debreczeni pinczerszakiskolában a beiratások f. hó 16-án és 19-én, az az szerdán és szombaton délután 3—5 óráig az iskola helyiségében tartatnak meg. Tanköteles minden tanonc (borfiu, piccolo). Az először beiratkozók születési bizonyítványukat (keresztlevelet), utolsóiskolai és újraoltási bizonyítványukat és tanonczszerződésüket kötelesek bemutatni. Felkérem az illető főnök urakat, hogy tanonczukat e két nap valamelyikén küldjék beiratkozni. — Az igazgatóság.

A Papp László ügye.

A városi szeszereskedés vezetőjének, Papp Lászlónak több ügye képezi jelenleg vizsgálat tárgyát a városháza falain belül és kívül. Nehezen haladnak a vizsgálat, úgy hogy ma sem tudják még, való e Papp Lászlónak annak alitása, hogy ő azt a bizonyos 12000 korona jutalékot jogosan vette-e fel, vagy nem. — Ideje lenne ebben az ügyben a kiküldött vizsgálobizottságnak működését, helyesebben a vizsgálatot megkezdeni, hiszen maga Papp László is a volt polgármesterhez írott és a múlt év október havában tartott közgyűlésén Marton Imre bizottsági tag által előmutatott levelében elősméri, hogy jogtalanul kapott 12.000 korona jutalékot. Jó lenne már befejezni azt a vizsgálatot is, melyet a tanács Papp László ellen indított az általa kiadott rőpirat ügyében. De mindezek mellett nagy fontossággal bír az, hogy Papp Lászlóval szemben szerezzen már érvényt a tanács annak a miniszteri rendeletnek, — mely még 1901. évi február hó 11-én 103057. sz. alatt érkezett a városhoz. Hogy annak idején félredobták, eldugták ezt a rendeletet, nem ütközhetünk meg, ha figyelembe vesszük, hogy a régi rendszerhez tartozott a városházán az „eltussolás.“ De ma már egészséges szellem uralkodik ott és épen ezért hívjuk fel a figyelmet ezen új szellem

megteremtőjének. — a polgármesternek figyelmét erre a nevezetes és nagyfontosságú rendeletre. Abban a rendeletben a miniszter utasítja a várost, hogy szüntesse meg azt a már tovább nem tűrhető állapotot, hogy úgy a szeszereskedésnek, mint a fogyasztási adó kezelő hivatalnak egy személy legyen a vezetője. Három év előtt utasította erre a miniszter a városi tanácsot és még ma semszereztek érvényt ennek a rendeletnek. Mert Papp László ma is a vezetője mindkét üzletnek. Ha netalán elfeledkeztek erről a rendeletről, ime emlékeztetbe idézzük avégből, hogy érvény szereztessek annak és hogy a tanács megtehesse a szükséges intézkedéseket, hogy vagy egyik, vagy másik üzletnek legyen a vezetője Papp László. Itt az ideje, hogy végre nyíltan lásson a közönség és megnyugtatót kapjon, hogy Papp László ügyei igazságosan és a törvény rendelkezései szerint intéztettek el. Hogy ez így is lesz, hisszük.

Szele Görgy meghívása.

A ref. egyháztanács tegnap délután tizenegy órakor Kiss Áron és Simonffy Imre elnökle mellett gyűlést tartott, melyen elhatározta, hogy tudomásul veszi Szele megválasztását, visszavonja a meghívás ellen régebben beadott felebbezését és Szele meghívására hattagu küldöttséget küld Bakonyszegre. E küldöttség tagjait az elnökség fogja összeállítani.

Kertgazdák gyűlése.

A debreczeni kertgazdák Harsányi Gusztáv elnökle alatt tegnap gyűlést tartottak. — Elnökké Csóka Sámuel tanácsnokot választották meg és elhatározták, hogy az ellen a rendelet ellen, mely megtiltja a csészőknek a fegyver használatát, felírnak a miniszterhez. A kertügyi szabályrendelet sürgős elintézéséért pedig a városi tanácsot fogják megsürgetni.

Képviselők Debreczenben.

Ma reggel Rákosi Viktor, Horváth Gyula dr. Benedek János dr. Kovács Gyula országgyűlési képviselők Debreczenben időztek. Rákosi és Horváth Gyula a gyorsvonattal a fővárosba utazik.

A szabad liceum.

A szabad liceum ötös bizottsága szeptember elseje óta szorgalmasan dolgozik a liceum létesítéseinek előkészítő intézkedéseiben. A terv megpendítője és végrehajtásának oroszlánrésze: dr. Jászi Viktor legközelebb elkészül a liceum vasárnapjainak részletes beosztásával és a program teljes kidolgozásával. Ezt a programot még e héten ki nyomtatják s terjeszteni fogják a nép között. A liceum első vasárnapja október 18-án lesz. Ezt megelőzőleg még a nagy bizottság tart formális ülést, melyen a liceumot ünnepélyesen megnyitottnak nyilvánítja.

Kossuth-lakoma.

A debreczeni függetlenségi kör, mint már jeleztük is, f. hó 19-én, Szombaton este, Törő Imre vendéglőjében Kossuth lakomát rendez. — Tisztelettel kéri az elnökség a kör és párt tagjait, hogy e lakomán minél számosabban jelenjenek meg. Külön meghívót nem fog kibocsátani a kör elnöksége. A résztvenni szándékozók tekintsek a

hirlapi közleményt meghívónak s e hó 16. esti 6 óráig írják fel neveiket a kör helyiségeiben kített iven. Egy teríték ára 2 kor 60 fillér.

Öngyilkos fiatal leány.

Talvizer Izabella 15 éves cselédleány tegnap este 8 órakor gazdájának, Udvarhelyi Gézának Kossuth u. 40 sz. alatti lakásán egy hatlövetű revolverrel agyonlötöte magát. Tettének okául a szegény említi hatrahagyott levelében s valami Horvatné nevű asszonyt vádol halálának okozójául. Hulláját a közokorházba szállították.

Szobatóz.

Tegnap délután a József-kir.-herceg u. 5. szám alatt, hol a Bika kávéház kaszírnoi lahnak, a hajsütő vas spirítusz melegítőjétől meggyulladt a függöny, és csakhamar az egész szobába elharapózott a tűz. A tüzet a gyorsan kivonuló tűzoltóság lokalizálta.

Hírek a debreczeni kaszárnyából.

Kevés hír kerül ki a debreczeni kaszárnyákból. Vigyaznak nagyon a legénységre mely szomorú és elkeseredett. Szökésekről azonban nem hallottunk még. De halottunk már fenyegető keserű kifakadásokról. Hiába beszélt a derék Vogel ezredes. Hiába beszéltek vigasztalón a tiszték. — A legények elkeseredettek, mert az idei október elseje egész másféle lesz mint az előző években. Nem mennek haza a kiszolgált legények a „szabadságos könyvecské“-vel, nem vonulnak be az ujczok a kaszárnyába, hogy ott katonának öltözzenek. A harmadévesek bentartásáról szóló rendelet intézkedik egyben az önként bevonuló katonakötelesekről is. A rendelet óta a nagyváradi cs. és kir. hadkiegészítő parancsnokságnál többen jelentkeztek önkéntes bevonulásra. A rendelet kibocsátása előtt is sokan jelentkeztek önkéntes bevonulásra, akiket nagyobrszt be is soroztak. Bizonytalan kérdés az, hogy akik az 1900. évben önként, tehát nem rendes sorozás útján vonultak be, szintén benn tartják-e további szolgálatra, miután ezek, ha rendes időben vonultak volna be, nem lettek volna a továbbszolgálatnak kitéve. Nincs kizárva, hogy ezeket mégis szabadságolják, — miután a 39. gyalogezred minden századától bekérték ezek jegyzékét. Miután az ősszel ujanckiképzés nem lesz, már intézkedés történt arra nézve, hogy ez évben október és november hónapban, mikor a kiképzés lett volna, a legénységgel rendes század gyakorlatokat tartsanak.

Nagy tanyai tűz.

Nagy tűz pusztított tegnap ifju Kertész János tanyáján. A tűznek egy nagy istálló a benne levő 10 drb. jószággal esett aldozatul.

Kedélyes firma.

Tordán egyik mézáros boltja előtt széles nagy firma lóg, melyen a következő felírás van:

**Ide nézz marha
Hus kereskedés!**

Lám, hogy kellene tudni a tábla felirat készítőinek a helyes szó elválasztást. Különbent megtörténik az ilyen fatalis czégfelírás, megtörténik nemcsak Tordán hova bizonyára a — tordaiakat humorizáló jókedv tette, hanem más helyen is, hol a malacz a rendes pozitívában megy a — vályura.

A filozófia.

Szegeden történt: Zsarkó Ferencz földesgazda bátyánk esztendőök hosszú sora óta tartotta a barátságot Fleiszig Lipóttal, egy kereskedővel. Ajárdogált naponta a boltjába egy-egy kupicza szeszre és mindég megveregette a zsidó polgártárs vállát:

— Szeretem én kigyelmedet, Lipót öcsém.

— Szeret-e?

— Az hát. Ilyennek kéne lenni minden zsidónak. Akkor jó volna.

Fleiszig Lipót valami nyolcz évig nem volt kíváncsi milyennek is szeretné Zsarkó bácsi a zsidót. A napokban aztán kifakadt belőle a kérdés:

— Hát milyennek kéne lenni minden zsidónak, bátyám uram?

— Amilyen kelmed.

— Aztán miért?

— Mert kelmed — magtalan.

Most már megértette Fleiszig Lipót is a Zsarkó bácsi filozófiáját.

A debreczeni állategészségügy

helyzetét illetőleg ezen hivatalos értesítést vetjük:

Leidl Emil állat orvos szóbeli előterjesztést tesz, hogy a I. II. III. VI. VII. VIII. IX. kerületek ragadós száj körömfájás miatt alakított vészkerületekből azonnal kivonatassanak a V és VI-ik kerületekben a fertőtlenítések eszközlése iránt. A törvényhatósági királyi állatorvos előterjesztése az iránt, hogy a ragadós száj és körömfájás miatt alakított vészkerület megszüntetessék, illetve, hogy csak azon kerületre szoríttassék a melyeken a fertőtlenítések még kellőleg eszközölve nem lettek. Végzés. Tekintettel arra, hogy a város hasított körmű állatai között uralgott ragadós száj és körömfájás már megszűnt: ezen okból a szóban forgó betegség továbbterjedésének meggátolása céljából f. évi július hó 8 án 9321 rendeletünkkel alakított vészkerületből, az első, második, harmadik, hatodik, hetedik, nyolcadik és kilencedik kerületeket ezennel kivonjuk, illetőleg az ezen kerületekben fennálló összes forgalmi korlátozásokat hatályon kívül helyezzük. Együttal utasítjuk a városi főkapitányságot, intézkedjék sürgősen az iránt, hogy a negyedik és ötödik állategészségügyi kerületekben, esetleg szükséges fertőtlenítések haladéktalanul foganatosíttassanak. Miről Békés, Bihar, Borsod, Hajdu, Heves, Szaboics vérmegyék alispánjai, Nagy Várad város polgármestere a rendőrfőkapitányság Debreczenben — továbbá helyi lapok szerkesztősegi értesíttessenek. Kelt Debreczen szabad királyi város Tanácsának 1903. évi szeptember hó 10-ik napján tartott üléséből kiadta Dr. Vargha jegyző.

Dr. Boldisár Kálmán

Rákóczirol és a kuruczokról írott könyve lapunk kiadóhivatalában 30 fillérért kapható. Kapható lapunk összes kihordóinál, a tözdekben és könyvkereskedésekben.

Halálozás.

Petrus Jenő dorogi lakost, lapunk levelezőjét és ösmert író mely gyász sujtotta. Felesége elhunyt. Részvétellel közöljük a gyászestéről kiadott ezen levelet: Alulírottak bánatos fájdalomteljes szívvel tudatjuk, hogy a feledhetetlen jó és kedves feleség, testvér, nagynéni, meny, sógornő és jó rokon, dorogi Petrus Jenő Janosné, szül. bilkei Gorzó Tezvia f. hó 10 ik napján d. u. 2 órakor Kö-

kényesen a halotti szentségek ajtatos felvétele után, boldog házasságának 26-ik évében elhunyt. A kedves halott hült tetemei f. hó 12 én d. e. 10 órakor Kökényesen gör. kath. szertartás szerint fognak beszenteltetni s a kökényesi sirkertben örök nyugalomra helyeztetni. Kelt, Kökényesen, 1903. szeptember 10-én. Áldás és béke lebegjenek emlékezetén, az örök világosság fényeskedjék Neki s hami-vai nyugodjanak bekében. dorogi Petrus Jenő, mint férj. özv. dorogi Petrus Antalné, mint anyós. dorogi Petrus Irma és férje: főnödi Tamás Antal, Lugosi Szabó Vazul és neje: Csik-Csatoszegi-Csató Jolán, mint sógor és sógornő. Bilkei Gorzó Elek, Bilkei Gorzó Zsófia özv. Kricsfalussy Sándorné, mint testvérek. Kricsfalussy Ilona, Kricsfalussy Sándor, Kricsfalussy Jolán, mint hugai és öcsese.

Mikor lesz az országos vásár.

A városi tanács az e hóban tartandó Dienes napi országos vásár napjait az izraelita ünnepek miatt megváltoztatta, miről a következő hirdetésben értesíti az érdekelteket: Debreczen sz. kir. város tanácsa részéről közhírré tétetik, hogy a f. évi Dienes napi országos vásár a közbejött izraelita ünnepek miatt a következő napokon tartatik meg: 1903 szept. 28. 29. 30. Hétfő, Kedd, Szerda bór; gyapju, méz, dió stb. továbbá toll, iparcikkek, gabona és te ményvásár. 1903. okt. 2. péntek juhvásár. 3-4. Szombat, vasárnap sertésvásár. 4-5. Vasárnap, hétfő jóvásár. 5-6. Hétfő, kedd, baromvásár. Debreczen, 1903. szept. 3. Városi tanács.

Pató Pál uram a rendőrségen.

Ez az atyafi méltán érdemes a Pató Pál névre, a ki tegnap panaszttenni a bűnügyi osztályban járt.

— Egy kis sürgős panaszom volna, szólítja meg az egyik tisztviselőt.

— Nem vehetem fel, szabadságra megyek. Majd elintézi más.

— Meddig tetszik odalenni?

— Egy hónapig.

— No akkor megvárom az urat, szólt és „sürgős” panaszával odébb állott Pató Pál uram.

Pályázati hirdetés.

A debreczeni m. kir. gazdasági tanintézetben Debreczen szab. kir. városnak két alapítványi ingyenes helye üresedésbe jöven: felhivatnak azon debreczeni születésű ifjak, kik ezen alapítványi helyek valamelyikét elnyerai óhajtják, hogy kellő okmányokkal felszerelt kérvényeiket a f. 1903. év szept. hó 20-ig a városi tanácshoz adják be. Debreczen 1903. szeptember 10. A város tanács.

Vita a szabadkőművesek fölött.

Arad város közgyűlése a újból vita támadt a szabadkőművesek fölött. A szabadkőműveseknek ingyen telket adott volt páholyépítésre a város. A miniszter ezt a határozatot megsemmisítette. A szabadkőművesek erre pénzért kértek telket a várostól. Az aradi „összetartás” szabadkőműves páholy részére négyezer koronáért átengedendő telek dolgában névszerinti szavazás volt, amelyet érdekes vita előzött meg. Miután ugyanis Urbán Iván főispán a telek kérdés ügyében névszerinti voksolást rendelt, fölállott dr. Szalay Arnold és azt követelte az elnöktől, szólítsa föl a törvényhatóságban székelő szabadkőműves urakat, hogy a sza-

vazástól tartózkodjanak. A szabadkőművesekre szörnyen kinosan hatott ez a fölhívás, amelynek nyomán tompa moraj zúgott végig a közgyűlésen. Méltatlankodtak a szabadkőművesek, akiktől dr. Szalayt kívül Steiner Jakab is a vaksolástól távolmaradást követelte. Mikor a jelenlegi főispán elődjének idejében a lóvasut ügyében kellett szavazni a törvényhatóságban, — ugymond Steiner — az akkori elnök fölszóllította a lóvasut reszvényeseit, hogy ne vaksoljanak. Tessék a szabadkőművesekkel szemben is ilyen eljárást követni Deutsch Bernát furcsának találja, hogy a szabadkőműves-testület, amely humánus czélokot szolgál egy nyereszkedésre alapított vállalathoz hasonlítják. Elnök kijelenti, hogy neki nincs joga kutatni, ki a szabadkőműves és ki nem az. Hasonlóan nincs joga ahoz sem, hogy bárki-nek a szavazási jogát korlátozza. (Zaj.) Elrendeli a névszerinti szavazást. Steiner Jakab közbeszól: Hát a szabadkőművesekkel mi történik? Urbán Iván: Azok is szavazni fognak. A határozatot megfélebezheti Steiner ur. A névszerinti szavazás történt meg ezután. A telekeladás ellen szavaztak tizenhárman, mellette hetvenhárman, így a többség eladta a telket a szabadkőműves páholyoknak. Müller Károly fölkiáltott: Mégis megfogják semmisíteni a határozatot!

Elveszett.

A vasuti állomástól a Hungária kávéházig vezető uton a Deák Ferencz-utcán át a 28 sz. kocsiból kiesett egy lapos csomag, mely esinos kézi rajzmintákat tartalmazott Sz. Zs. aláírással. Senki másra értéket nem képviselhet, csak a tulajdonosra nézve. A szives megtaláló kéretik, hogy a csomagocskát adja be a Dóczi-intézet kapusához.

Stone Alex bankirodáját

Széchenyi-u. 19 sz. alá (bejárat Simonffy-u. 20.) helyezte át. **Törlesztés** és mindenféle kölcsönöket legelőnyösebben eszközöl

Popper Dávidné

okleveles szülésznő lakása Debreczen, Hatvan utca 31 sz. az udvarban.

CSARNOK.**A ködmönös honvédekről.**

(A csongrádi 33-ik zászlóalj vitézei.)

Irta: **Ifjabb Mórincz Pál.**

Temesvárnál lehanyatlott a magyar zászló. Itt lehanyatlott, hajh, de később porba is hullott. Végig is tapostak rajta...

Nem volt már többé a ki parancsoljon. Az erdőkön, a mezőkön sirva szaladt végig a szél, amely Világos felől kerekedett, mint fekete holló.

Menekülő honvédcapatok törtettek az erdőkben, a mezőkön bujva, bujkálva és üldözötve tulajdon édes hazájuknak földjén, melyért még csak kevés idővel azelőtt is oly diadalmasan hordozták rettegett fegyveröket.

Koncz Antal, a diakonvéd már örmester volt akkor. Lugosnál nyerte el ezt a szép rangot, a hosszú karddal együtt. Az apja szinte katona volt. Még a szabadságharc kezdete óta lent szolgált, lent harcolt a déli részen Vecsey gróf táborában. Végig küzdöttek az egész szabadságharcot, de

kaphatók: női ruhaalkak, blouzek, fekete gyászruhák nagyválasztékban, férfi és női felhőrneműek, vásznak, batisztok, kartonok és zefírek, nagyválaszték gyönyörű nap és esernyők, paplanok, szövetek igen szép választékban érkeztek meg a „Kendő királyné”-hoz Debreczen, Dégenfeldtér Kenyérpiacz. **Stein László** kézmű, vászon és rövid-áru raktára.

Az idény előrehaladtával

mélyen leszállított áron

míg győzelemről-győzelemre haladt zászlójok, addig soha nem találkoztak.

Most hozta őket a sors össze, midőn már elveszett a magyarság szent ügye és a halálmadár ott kuvikolt a világozi vármokokon.

Soborsin-Facset vidékén találkozott az alig 17 éves honvédőrmester honvédőtüzmes-ter apjával, aki meg az ötvenedik évén is áttapodott már. A vén tüzmaster külön saját fogaton ült. Mikor a többi züllött honvéd között meglátta fiát, csak enyit mondott:

— No fiam, hát te is itt vagy, — ugy mond az öreg tüzmaster . . . Gyere fel no a kocsira, ugy is vége van már minden- nek . . .

Es mivel a tüzmaster a ki azelőtt a császáriaknál is odaszolgált vagy tizennegy esztendeig, szerette a jó falatokat, hát volt is a kocsiján mindenféle finom falat, például liba, pulyka, malacz és más ilyen inyenc- ségek. A fiatal Antal őrmester megis örült ennek, hogy a sok félsült tengeri, meg éretlen szilva után végre vasik már valami rendes eledelbe is éhes foga.

Amde ehhez sem volt szerencséje. Mert az osztrák már ekkor nyomukban járt. Elfogta őket. Lelkeltt szállani a gazdagon felszerelt kocsiból. Még jó szerencse, hogy az öreg tüzmaster oly gondos volt és teiivér szegedi szegedi ember létére eszében tar- totta, hogy akinek tarhonyája van, az már nem halhat éhen. És csakugyan egy nagy zacskóba felretette a tarhonyát és midőn a német leszállította őket a kocsiról, ledobta a tarhonyás nagy zacskót, meg utána az ülés alól egy füstös serpenyőt is.

A serpenyőt, mivel az könnyebb volt, a fiu, a kis őrmester vitte. És szerencsések voltak ezzel a zacskó tarhonyával, mert amely oláh vidéken mentek Aradig, ott még pénzért sem adtak volna az oláhok hon- védeknek enivalót. Tüzmaster uramék el- lenben minden nap megfőzték a magok tarhonyalevesecskéjét, mert az egyik hon- védnek mindig akadt sója, a másiknak paprikája, negyediknél darab szalonnácska. Ez is, az is tehát ha járult valamivel a tar- honyaleveshez, részesült is belőle.

(Folyt. köv.)

Egy jó csésze tea kedvelők, kérjetez mindenütt a világ legjobb és legfinomabb teáját

Indra tea

Melange a legfinomabb China, India és Ceylon ól. Valódi csak eredeti csomagban, Raktárak a felra- gaszokon láthatók.

Főraktár Debreczenben **Kontsek Gézánál.**

000-000-00-00000000
Elsőrendű

NŐI DIVATTEREM

Női ruhák

és

Costumoket

a legujabb modellek után gyorsan és pontosan készít

Bosznay J. és Társa

czég

Kossuth-utca.

Gyászruhák 6 óra alatt.

12032—1903.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tulajdo- nát képező és a debreczeni 6620 sz. tjkvben 5680/L. 30. hrsza. foglalt 1118 □ öl kiterjedésű Sétakerti föld a tör- vényhatósági bizot.ságnak, kormány- hatósági jó vá h a g y á s t is nyert 131/6991—1903. sz. határozatához ké- pest, 6720. koronán kezdődő kikiáltási ár mellett, **1. évi szeptember 30-án d. e. 9 órakor** a városháza kistanácster- mében megtartandó nyilvános árveré- sen el fog adatni.

Árverelni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át az árverést ve- zető bizot.ság kezéhez készpénzben, vagy elfogadható értékben letenni.

Az árverési feltételck a városi számvevőségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Debreczen; 1903. szeptember 10.

A városi tanács.

Tisztességes leány

kitünő bizonyítványokkal ajánkozik egy kis családnak, papi vagy tanítói házhoz. Vvidékre is elmegy. Czime : Nap-u. 25.

Iskolai növendékek

fehérnemű és ágynemű szükségletei

legjobban beszerezhetők ugy leá- nyok mint ifjak részére

Kardos László

fehérnemű és vászon nagyke- reskedésében

DEBRECZENBEN,
Kossuth-utca.

Temesvári vásár hirdetés.

Az idei temesvári Szt.-Mihály országos vásár

1. évi szeptember hó 24-től bezárólag szeptember 28 ig fog megtartatni.

Mindenféle álla: felhajtsa az országos vásárra szeptember 24-től esütörtökön reg- gel 5 óratól kezdve meg van engedve.

Temesvárott, 1903. évi szept. hó 10-én.

A városi főkapitányságtól

Bandl Rezső

főkapitány.

Bánati ló-, szarvasmarha-, juh és sertés vásár. Gyümölcs, mezőgazdasági-, kereskedelmi és ipar-vásár.

Az általam legpontosabban összeállított és tekintélyes orvosok által aján- lott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszer- üzletben, valamint gyógyszer-táramban.

Ara egy kis üvegnek 45 kr., nagy üvegnek 90 kr.

≡ Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek. ≡

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel ingyen adatik.

Tóth Béla gyógyszer-tára és illatszerraktára
DEBRECZENBEN (Tisza palota.)

Öszi és
téli ruhák

tisztítását

kifogástalanul teljesíti
Hrabéczy Antal

ruhafestő és tisztító intézete

DEBRECZEN

Széchenyi utca 42.

Férfi ruhákat szakember
javítja és vasalja.

A Steinfeld uradalom

kertészetében elsőrendű, tisztán kezelt **tarló virág (tisztos fü)** méz nagyban és kicsinyben eiadó. Ára Debreczenben beszállítva üveggel együtt 1.50 K. üveg nélkül 1.10 K. kilogrammonként. 25 kilón felüli vételnél 5% engedmény, 50 kilón felüli vételnél 10% engedmény. Megrendeléseket átvesz **Dobi József** házmester, Széchenyi-utca 11.

Kiadó üzlethelyiség.

Érmihályfalván a piacz legjobb helyén, egy igen szép üzlethelyiség — rőfös ésrővidárunknak való berendezéssel, jutányos haszonbér mellett kiadó.

Értekezhetni: **Lévay Vinczével** Érmihályfalván.

Tudatjuk a n. é. közönséggel, miszerint

átalakított simaörlő malmunk részére

a gabonaneműek átvételét örlés végett megkezdettük, az **örlési díjjakat** pedig következőleg állapítottuk meg:

Simaörlésért továbbra is métermázsanként **1 kor. 20 fillért** számítunk.

A szitált lisztek örlési díjját pedig **1 kor. 40 fillérre** mérsékeltük.

Az örlés végett átvett gabonaneműek kitisztítása és konkolyozásáért külön munkadíjját nem számítunk, vagyis szitált örlés végett átvett mindennemű gabonát előbb az idegen magvegyülettől díjmentesen kitisztítunk.

Debreczen, 1903. szept. 14.

Teljes tisztelettel

»István« gőzmalom társulat. Hunyady (Kisvárad) utca 3. sz. alatt.

Szőlő értesítés!

Kardos László

sétakerti szőlőtelepéről naponta friss szedésű **csemege** és **passatutti** most már teljesen érett **szőlő** árultatik a piaczon, városháza sarkán Tóth Gyula vaskereskedése előtt.

Szép, érett

Bocskay kerti SZŐLŐ

kilónként 14 krajczárért

kapható

Hunyady (Kisvárad) utca 3. sz. alatt.

MIHALOVITS J.

gyógyszertára s gyógyszerészeti műlaboratoruma a »Kigyó«-hoz
Debreczenben, Főtér 31. sz.

Ajánlja a következő, közkedveltségnek örvendő készítményeit:

Harmat-crème

arcszépítő s bőrápoló kenőcsét, mely teljesen ártalmatlan, nem zsiroz, tehát nappal is használható s az arcznak üdőséget, finomságot s hamvasságot kölcsönöz. Az arcot tisztítja s fehériti. Kiváló eredménnyel használható arczörősítés, májfolt, sörny, szeplő s egyéb bőrtisztalanságnál.

— 1 tégely Harmat crème ára 1 korona. —

A kréméhez használandó poudert, a

Harmat-arcpor,

mely az arcznak üde, ifju színt kölcsönöz; három féle színben kapható u. m. fehér, rózsás s crème színben. Kitünő illata, teljesen ártalmatlan volta s finomsága által vetekedik minden más készítménnyel. — Jól tapad és igen jól fed.

Próbadoz ára 50 fillér Nagyobb dobozó 1 és 2 korona.

A Mollitergin

a legkiválóbb arc s különösen kéz-bőrápoló folyadék, mely a bőrnek selyemszerű lágyaságot, bársonyszerű finomságot kölcsönöz. Fehériti az arc- s kéz-bőrt. Teljesen ártalmatlan. Nem zsiros s nem piszkítja a ruhát. Hatása bámulatos és rögtöni! Napégette vagy szélkifujta kezeket vagy arczörősítést a legrövidebb idő alatt üdévé, finommá tesz. Megbaruult kezeket, eldurvult kéz-bőrt fehérré, puhává változtat.

Egy üveg Mollitergin ára 1 korona.

Nagy raktár bel- és külföldi gyógyszerkülönlegességekből.

Dr. Borsos-féle Növényi Hajszesz.

Megátolja a hajkihullást, a fejbőr megkorpásodását, a hajvégek megtörését s megóvja a fejbőr-betegségektől. Illata kellemes. Hatása biztos. Használata egyszerű. Nem zsiroz, nem piszkítja a fehérműt. Teljesen ártalmatlan. Elősegíti a hajnövést!

— 1 üveg hajszesz ára 1 vagy 2 korona. —

Dr. Borsos-féle Növényi Hajkenőcs.

Azok részére, kik a folyadékot nem kedvelik s inkább a kenőcsnek barátai, készül ugyanolyan ható anyagból s ugyanolyan kiváló hatású hajkenőcs is, mint a Borsos-féle hajszesz. Ezen hajkenőcs is teljesen ártalmatlan. Hatása gyors, biztos!

— 1 tégely Hajkenőcs ára 1 korona. —

A Mihalovits-féle

Iztelen Csukamájolaj

teljesen iztelen s szagtalan készítmény, mely undort nem okoz s e végből a gyermekek azt szívesen szedik.

A Mihalovits féle

China-bor.

China-vas-bor.

Condurangó-bor.

Pepsin-bor

1 üveg ára

1 kor. 60 fill.

Szomorodni borból kiváló gonddal készült gyógyborok, melyek gyógyérték tekintetében versenyeznek minden e nemű készítménnyel.

Mihalovits J. gyógyszerész a Kigyó-hoz Debreczenben.